

Svećenik - čovjek Crkve

*“Nemojte nikada od svoje Crkve odlutati, pa i kad
rekne nešto što vam nije drago i ugodno čuti.
Ti, Kristova Crkvo, ti si moja majka, koja nas čuva i štiti.
Hvala ti, sveta Crkvo Božja”.*
Biskup Nikolaus Bares

Svećenik je čovjek Božji kome je Isus Krist sve u životu. Njemu se potpuno predao te za Njega i Njegovu stvar troši sve svoje vrijeme i snage. To njegovo izgaranje, življenje za Isusa događa se u Crkvi. Svećenik je stoga ne samo čovjek Božji, nego i čovjek Crkve. Bez Crkve svećenik ne postoji, nezamisliv je i neshvatljiv. U Crkvi se ostvaruje njegovo zvanje i poslanje, njegov život. Crkva je u njemu prepoznala Božji poziv te mu, Božjom ovlašću, daje i vlastito poslanje (*missio*). Svećenik se je sakramentima sakramentalno i životno nerazrješivo vezao uz Crkvu, koja produžuje i nastavlja Krista u vremenu i prostoru. Kao čovjek Crkve pred drugima predstavlja Crkvu. Drugi u njemu gledaju Crkvu. Crkva mu je Majka i polje rada.

Drugi vatikanski sabor na više mjesta govori o odnosu svećenika i Crkve. Evo samo par natuknica:

“Prezbiteri su dionici Kristove službe, po kojoj se ovdje na zemlji Crkva neprestano izgrađuje u Božji narod, Kristovo Tijelo i Hram Duha Svetoga” (PO 1); “Prezbiterima se u obnovi Kristove Crkve povjeravaju vrlo važni zadaci, i to danomice sve teži” (PO 4); “Svećenici kao graditelji zajednice kršćana nisu nikada u službi neke ideologije ili neke ljudske stranke, nego, kao vijesnici Evanđelja i kao pastiri Crkve, svoje snage ulažu u duhovni rast Kristova Tijela” (PO 6); “Svi prezbiteri smjeraju k jednom, tj. izgradnji Kristova Tijela” (PO 8); “Prezbiteri trebaju propovijedima u katehezi, u časopisima jasno razlagati potrebe mjesne i opće Crkve” (PO 11); “Neka ispitaju kakav sklad postoji između njihovih pothvata i normi evanđeoskog poslanja Crkve. Vjernost se prema Kristu ne može odvojiti od vjernosti njegovoj Crkvi” (PO 14); “Svećenička se služba - jer je služba same Crkve - može vršiti samo u hijerarhijskom zajedništvu cijeloga Tijela” (PO 15).

Vjernost se Kristu, uči nas Sabor, ne može odvojiti od vjernosti njegovoj Crkvi (usp. PO 14). Ovom su izrekom saborski Oci ustvari prerekli jedno staro načelo, naime da svećenici trebaju suosijecati s Crkvom - *sentire cum Ecclesia*. Crkva je svećenikov životni prostor. Katolička Crkva ne poznaje neinkardinirane svećenike (*clericus vagus*). Svaki svećenik je ucijepljen u jednu mjesnu Crkvu ili u jednu konkretnu zajednicu. Ono što se događa u Crkvi, zajednici u kojoj živi tiče se i njega. On s time suosijeca. I to ne samo na planu mjesne Crkve ili neke male zajednice, nego i na planu opće Crkve, jer je Crkva Kristova jedna, sveta, katolička i apostolska. No, nije dovoljno samo suosijecati s Crkvom. To, naime može i jedan nevjernik kojemu se sviđaju neke inicijative u Crkvi te se s njima slaže te na njima želi surađivati. I on suosijeca s Crkvom. Svećenik je pozvan osijecati u Crkvi - *sentire in Ecclesia*. On je član Crkve i to njen eminentni ud. On predstavlja Crkvu pred svijetom, crkveni je čovjek i čovjek za Crkvu. Crkvenost je njegova bitna značajka. Kako boli kada pojedini svećenici po medijima napadaju i blate Crkvu! Gdje je njihova crkvenost? Jesu li osobe Crkve?

Katolički je svećenik, u svojoj crkvenosti, pozvan na još jedan korak, naime *sentire Ecclesiam* - osijecati Crkvu, ljubiti Crkvu, živjeti za Crkvu. Crkva je *Mater et Magistra* - Majka i Učiteljica. Svećenik je njen sin. *Sentire Ecclesiam* je poziv na poistovjećenje s Crkvom, na ljubav i molitvu prema Crkvi. Naravno, da to ne znači zatvoriti oči pred postojećim ili mogućim negativnostima u Crkvi. To znači poziv da svećenik sa svoje strane učini sve što je u njegovoj moći, kroz molitvu, rad, žrtve i patnju, da tih negativnosti bude što

manje. To znači iskreno ljubiti Crkvu. Ljubav je iskrena i konkretna kada svećenik u svojem radu slijedi upute crkvenih poglavara, a ne radi kao vuk samotnjak. Ljubi Crkvu kad potiče svoje vjernike na poštivanje i molitvu za papu, mjesnog biskupa, druge svećenike, radovnike i redovnice te jedne za druge. Bit ćemo pravi apostoli i svećenici ako sve u svome svećeničkom životu i radu činimo u skladu s Crkvom. Inače može nam se dogoditi da trčimo uzalud. Sv. je Pavao, od Boga pozvan i poslan, ipak išao u Jeruzalem provjeriti je li njegovo propovijedanje i djelovanje u skladu s naukom drugih apostola, da ne bi, kako reče, “trčao uzalud” (Gal 2,2).

Suosjećanje s Crkvom na osobit se način iskazuje kroz svećeničku poslušnost koja treba biti odraz Kristove poslušnosti. Cjelokupni Isusov život usredotočuje se na jedno jedino: vršiti volju Očevu. To je smisao njegove egzistencije na zemlji. Po tome je On ono što jest. Utjelovljenje je najveći čin Kristove poslušnosti, koju je Isus živio u svim trenucima svoga zemaljskog života, čak kad je bilo i teško (Getsemani, križ, muka i smrt). Svojom poslušnošću Isus je Oca proslavio, a ljude spasio. No, on nije bio poslušan samo Bogu Ocu, nego i ljudima: Mariji, Josipu, vlastima... Temeljni i zadnji motiv njegove poslušnosti bila je ljubav. Ljubav prema Ocu i ljudima.

Svećenička poslušnost proizlazi iz njegove suobličnosti Isusu Kristu, Glavi i Pastiru Crkve. Svoje poslanje, odnosno suradnju u Kristovu djelu otkupljenja svećenik vrši, i jedino tako može vršiti, po poslanju koje prima od Crkve, kojoj je njen Utemeljitelj povjerio svoje djelo. Stoga, svećenik obećaje i živi poslušnost jer je suradnik biskupskog reda te prema tome u svome životu i radu on ovisi o biskupu. Jer “pastoralna ljubav tjera prezbitere da svoju volju... poslušom posvete službi Boga i braće, primajući i izvršujući u duhu vjere ono što Vrhovni Svećenik i vlastiti biskup te ostali pretpostavljeni nalažu i preporučuju” (PO 15). Svećenička poslušnost je spasiteljska poslušnost, jer se njome uključuje i izražava Kristova spasiteljska poslušnost. Vršeci volju Božju, izraženu preko pretpostavljenih, svećenik djelatno sudjeluje u djelu otkupljenja.

Budući da u svome svećeničkom poslanju ovisi o biskupu, svoju poslušnost će živjeti u poštivanju, međusobnom razumijevanju i zajedničkoj brizi na korist i spasenje ljudi. Poslušnost ne ubija niti se protivi svećeničkoj samoinicijativi i kreativnosti. Štoviše, on time pomaže biskupu, ali ne smije u kreativnosti biti osamostaljen, tvrdoglav, već poučljiv, imati smisla za dogovor, prihvaćati tuđe ideje i sugestije...

Svećenička poslušnost nije slijepa, već zrela i odgovorna, u duhu vjere i zajedništva. Treba znati i imati hrabrosti i ljubavi s biskupom (poglavarem) razgovarati, dogovarati se, predlagati, iznijeti svoje mišljenje i stavove. No, kada to biskup zatraži treba poslušati, ako ne snagom uvjerljivih razloga, onda snagom vjere i poštovanja.

Svećenička poslušnost, kao znak življene crkvenosti treba nadasve biti izraz ljubavi prema biskupu i pretpostavljenima. Ako se biskupa poštuje i voli, ako smo mu odani, onda ćemo ga lako poslušati te mu pomagati u njegovoj službi. Bez ljubavi nema svećeničke poslušnosti. Krist je ljubio te je stoga slušao. Niti za svećenika ne postoji neki drugi put. “Prezbiteri, imajući pred očima puninu sakramenta svetoga reda koju posjeduju biskupi, neka u njima poštuju auktoritet Krista Vrhovnog Pastira. Zato neka prijanjaju uz svog biskupa iskrenom ljubavlju i poslušnošću. Ova se svećenička poslušnost, prožeta duhom suradnje, temelji na samom sudjelovanju u biskupskoj službi, koja se prezbiterima daje sakramentom reda i kanonskim poslanjem” (PO 7). “Prezbiteri neka uvijek budu spremni da se podvrgnu sudu onih koji u upravi Božje Crkve vrše vodeću službu” (PO 15).

Kristovi smo apostoli u onoj mjeri u kojoj smo jedno s Crkvom, ukoliko radimo u jedinstvu, skladu s Crkvom. Potrebno je dijeliti cjelokupnu crkvenu stvarnost. Djelo spasenja se događa u Crkvi s Kristom, inače trčimo uzalud.